

OB ŠTIRIDESETLETNICI VELIKE OKTOBRSE SOCIALISTIČNE REVOLUCIJE

Boris Zihel

Ko so čete Vojaško-revolucionarnega komiteja proti jutru 25. oktobra 1917 — šteto po julijanskem koledarju — obvladale vse najvažnejše položaje v tedanji ruski prestolnici, je bil ob desetih izdan proglas, ki ga je napisal Lenin in čigar glavna misel je bila strnjena v besedah: »Stvar, za katero se je borilo ljudstvo, je zagotovljena!«

Prva odločilna zmaga ruskega proletariata in z njim tesno zvezanega ostalega delovnega ljudstva Rusije je bila dobljena. Dobljena tudi za svetovni socializem, v čigar imenu je bila bitka od vsega začetka bojevana in izbojevana...

Od vsega začetka je bilo zmotno mnenje, ki je veliko oktobrsko socialistično revolucijo in perspektive njenega razvoja povezovalo zgolj z Rusijo in s tedanjo ravnijo njenih »proizvajalnih sil«. Oktobrsko revolucija je imela svoj najgloblji vzrok v svetovnem družbenem razvoju, ki je ob koncu preteklega in zlasti v začetku našega stoletja dosegel stopnjo monopolističnega kapitalizma, stopnjo imperializma. Mesec dni po zmagoviti oboroženi vstaji v Petrogradu je zapisal Lenin: »Kapitalizem, ki se je razvil v imperializem, t. j. v monopolistični kapitalizem, se je pod vplivom vojne izpremenil v državno-monopolistični kapitalizem. Mi smo dosegli tisto stopnjo v razvoju svetovne ekonomike, ki je neposredno preddverje socializma. Zato socialistična revolucija, ki je izbruhnila v Rusiji, predstavlja zgolj začetek svetovne socialistične revolucije.«

Monopolistični kapitalizem je povezal vse celine v sistem svetovnega gospodarstva. Svobodno konkurenco je domala izrinil monopol, ki se je preko bank in velikih kapitalističnih združb zraščal z državnim aparatom, zatekajoč se vedno pogosteje in vedno bolj sistematično k državnemu nadzorstvu nad produkcijo in distribucijo. Namesto svobodne konkurence med kapitalisti se je razvnel orjaški boj med monopoli za kolonije in vplivna področja, boj med imperialističnimi velesilami

za ponovno razdelitev sveta, ki je neogibno vodil v svetovne vojne, kakršnih preteklost ni poznala. Prva taka vojna se je začela leta 1914.

Osnovno nasprotje kapitalizma, nasprotje med delom in kapitalom, se je v sistemu svetovnega gospodarstva neločljivo prepletlo z vsemi drugimi družbenimi nasprotji, ki so bodisi ostala nerešena iz prejšnjih dob ali pa jih je imperializem potisnil v ospredje, ko je hkrati s svojo ekonomsko in politično ekspanzijo ustvarjal materialne in moralne pogoje za njihovo razrešitev. Ta nasprotja so se razodevala v boju kmetov za zemljo in proti vsem ostankom fevdalizma in pa v nacionalno osvobodilnih gibanjih kolonialnih in drugih odvisnih ljudstev, ki so družbeno dozorevala in se osveščala ob dotiku z zapadno civilizacijo in v boju proti kapitalizmu lastnim metodam njenega presajanja v zaostale dežele.

Prepletanje in združevanje vseh teh nasprotij v zaostalejših deželah je vprav te in take dežele izpremenilo v najšibkejše točke celotnega kapitalističnega sistema.

Ko je obroč preveč napet, počí na svojem najšibkejšem mestu.

Takšno najšibkejše mesto v kapitalističnem obroču je bil v letih prve svetovne vojne stari ruski imperij. Stoječ na meji med civiliziranimi deželami Zahoda in zaostalimi deželami Vzhoda, ki jih je ta vojna na svojstven način dokončno povezala s civilizacijo, je ruski imperij osredotočal v sebi vsa nasprotja zaostalega Vzhoda in civiliziranega Zahoda. Ob precejšnjih zaostankih srednjevekovja so z izredno ostrino stopala v ospredje nasprotja kapitalizma. Kot predstavnik jutrišnjega dneva v ruski zaostalosti včerajšnjega dneva se je iz kapitalističnega razvoja porajal mlad, revolucionaren delavski razred, neposredno povezan s tradicijami nenehnega boja ruskih delovnih množic proti fevdalnemu despotizmu, še nič korumpiran z drobtinicami, ki so v razvitih deželah Zahoda padale z mize kolonialnih ekstraprofitov. Ta proletariat je dobil v roke ključ za učinkovito in trajno, se pravi, progresivno razrešitev nasprotij, ki so razkrajala trhli ruski imperij.

Mnogo je bilo posebnih okoliščin, ki so ruskemu proletariatu omogočile njegovo svetovnozgodovinsko zmago v oktobrski revoluciji. Naj iz vsega, kar je bilo o tem že napisanega in rečenega, povzamem najvažnejše.

Prvič, politična zaostalost carske monarhije z njenim neznosnim pritiskom na vse družbeno življenje Rusije je izzvala nenavadno močan revolucionarni odpor množic; drugič, zaostalost Rusije je na svoj način zrla proletarsko, socialistično revolucijo proti buržoaziji s kmečko revolucijo proti veleposestnikom; tretjič, delavci in kmetje Rusije so se sila mnogo naučili iz pomanjkljivosti in napak, ki so leta 1905 prispe-

vale k porazu prve ruske revolucije; četrtrič, delavsko gibanje v Rusiji je bogato izkoriščalo izkušnje delavskega gibanja v drugih državah, predvsem izkušnje pariške komune iz leta 1871, pa tudi dolgo šolo stavkovnega boja in druge izkušnje evropskega delavskega gibanja; petič, boj za sovjetsko oblast je bil združen z bojem za izhod iz imperialistične vojne, ki je do kraja izčrpala ruske delavce in kmete; šestič, oktobrska revolucija je lahko vsaj do neke mere računala z vojnim stanjem med imperialističnimi silami, ki se zategadelj niso mogle osredotočiti za napad na mlado sovjetsko republiko; sedmič, njena razsežnost in drugi geografsko-klimatski pogoji so Rusiji omogočili, da se je delj kakor druge dežele upirala vojaški premoči razvitejših kapitalističnih dežel.

Med činitelje mednarodnega značaja, ki so omogočili zmago oktobrske revolucije, sodi predvsem solidarnost in pomoč delovnega ljudstva kapitalističnih držav. Ta pomoč se je razodevala v najrazličnejših oblikah, od stavk in demonstracij v korist Sovjetske Rusije do večjih revolucionarnih nastopov proti lastni imperialistični buržoaziji, ki so ponekod preraščali v upostavljanje sovjetske oblasti bodisi v nacionalnem ali v ožjem, lokalnem merilu, od množičnih akcij proti vmešavanju v notranje zadeve Rusije in proti podpiranju ruske notranje kontrarevolucije do uporov v vojskah tujih intervencionistov. Z vso pravico lahko trdimo, da so bili ti revolucionarni nastopi delovnega ljudstva drugih dežel tisti činitelj, ki je ob herojskem boju ruskih delavcev in kmetov odločilno pripomogel k zlomu razvpitega »pohoda štirinajstih držav« proti Sovjetski Rusiji. S tem zlomom je bila zapečatenata tudi usoda ruske notranje kontrarevolucije.

Ne bo odveč, če pripomnim, da so v obrambi mlade ruske sovjetske republike na najrazličnejše načine sodelovali tudi delovni ljudje iz vseh dežel Jugoslavije. Prehajanje najnaprednejših elementov iz vrst avstrijskih vojnih ujetnikov in prebežnikov v Rusiji na stran Rdeče armade, vojaški upori v Judenburgu, v Boki Kotorski, v Zagrebu in v Mariboru, »sovjetske republike« v Prekmurju, v Labinu, v Trbovljah in drugod, val delavskih štrajkov in demonstracij proti tuji intervenciji v Rusiji in na Madžarskem, revolucionarno vrenje na kmetih, ki je ponekod preraščalo v krvave spopade z žandarmerijo, — vse to so pričevanja o internacionalni solidarnosti naših delovnih ljudi in o njihovem razpoloženju v letih razsula Avstro-Ogrske in nastajanja versajske Jugoslavije. Temu razpoloženju je manjkalo tisto, kar je bilo v Rusiji nedvomno odločilnega pomena za začetek in za zmagovit izid oktobrske revolucije — organizirana politična avantgarda delovnega ljudstva, enotna v revolucionarni volji in v revolucionarni akciji.

Prav v tem je bistvena razlika med revolucionarnimi gibanji množic drugod po Evropi in med zgodovinskim prevratom v Rusiji.

Rusko delavsko gibanje je razpolagalo s tako mogočno politično vodilno silo, kakršna je bila boljševiška partija, morda manj mogočno po številčni moči, toda toliko mogočnejšo po sili leninskega duha, po jasni zavesti o tem, kaj je v odločilnem zgodovinskem trenutku treba storiti in kako je treba storiti, mogočno po neomajnem zaupanju, ki si ga je v težkih preizkušnjah predvojnih in vojnih let in pa zlasti v revolucionarnem letu 1917 pridobila med širokimi množicami ruskih delavcev in kmetov. Pod geslom »za mir, za zemljo, za delavsko kontrolo nad produkcijo, za oblast sovjetov« je boljševiška partija zbrala okrog ruskega proletariata najširše delovne množice Rusije in jih popeljala v naskok na trdnjave kapitalizma in vsakršne reakcije v svoji deželi, s tem pa hkrati izvedla prvi zgodovinski proboj vsega svetovnega kapitalističnega sistema.

Boljševiška partija kot najvažnejši subjektivni činitelj prve zmogovite socialistične revolucije je gradila svojo strategijo in taktiko na znanstveni marksistični analizi novih dejstev svetovnega in ruskega dogajanja. Leninova dela iz tega časa niso le teoretična podlaga te strategije in taktike, marveč so bila in bodo zmerom ostala dokumenti ustvarjalnega, po vsem svojem bistvu antidogmatičnega marksizma, ki nikdar ne vztraja pri starih postavkah, če jih je čas očitno prerastel in če nova dejstva terjajo novih zaključkov in novega ravnanja. Lenin in boljševiki so z vso ostrino nastopali proti tistim teoretikom delavskega gibanja, ki so svoj oportunistem in svojo nerevolucionarnost skrivali za politično-taktične doktrine, ustrezajoče morda preteklim razdobjem in drugim deželam, toda povsem neprikladne in škodljive v okoliščinah, v katerih je dozorevala, nastopila in se razvijala oktobrska revolucija v Rusiji. O takih teoretikih je Lenin dejal, da jim je »povsem tuja sleherna misel o tem, da ob obči zakonitosti razvoja v vsej svetovni zgodovini nikakor ne moremo izključevati, marveč narobe, predpostavljati moramo posamezne razvojne tokove, ki predstavljajo svojevrstnost bodisi po obliki ali pa po zaporedju tega razvoja«. Kakor je odklanjal sleherne obvezne vzorce, po katerih naj bi se ravnalo revolucionarno gibanje v Rusiji, tako mu je bilo povsem tuje, da bi izkušnje, nako-pičene v posebnih okoliščinah ruskega in sovjetskega razvoja, komur koli vsiljeval kot občeobvezna napoltila za socialistično akcijo v drugih deželah. Znana je njegova misel, ki jo je večkrat ponavljal: v primeri z naprednimi deželami je bilo Rusom laže začeti veliko proletarsko re-

volucijo, toda teže jo bodo *nadaljevali* in jo pripeljali do končne zmage v smislu popolne organizacije socialistične družbe. Ali drugače rečeno, če so nerešeni družbeni problemi predhodnih obdobj napočili v ruskih delovnih ljudeh ogromno množino revolucionarnega eksploziva, katerega rušilni učinek je v oktobrskih dnevih usmerjala boljševiska partija v smislu družbenih smotrov proletariata in v skladu z najnaprednejšimi težnjami dobe, tedaj so se prav zaostanki predhodnih obdobj v biti in zavesti ljudi pojavili kot ogromna zaviralna sila v procesu socialistične graditve. Ti zaostanki so bili izhodišče mnogih stranpoti in blodenj, izvor mnogih usodnih zmot, ki so kakor mora legale na ustvarjalnega duha graditeljev socializma in vsemu mednarodnemu delavskemu gibanju otežkočale njegov boj proti preživelemu kapitalizmu.

Praktične izkušnje dežel, ki so v zadnjih dveh desetletjih stopile na pot socialistične graditve, pričajo o tem, da gornja Leninova ugotovitev velja več ali manj za vse sorazmerno zaostale dežele in da so v Rusiji obveljale s prav posebno silovitostjo predvsem zategadelj, ker je prva stopila na pot, po kateri še nihče v zgodovini ni hodil. Zato tudi škoda, ki so jo povzročile stranpoti in zagate na tej poti, pomeni hkrati težko preizkušnjo in bogato izkušnjo za vse, ki so se pozneje pričeli vzpenjati k vrhovom socializma.

Pa tudi sicer bi bilo zelo napak misliti, da izkušnje tako velikega dogajanja, kakršno je odprla oktobrska revolucija v Rusiji, morejo biti kakor koli brezpomembne za delavsko gibanje drugih dežel, zlasti pa tistih dežel, v katerih se je socialistična revolucija spočenjala in razvijala v okoliščinah, bolj ali manj podobnih zgodovinskim in trenutnim okoliščinam, ki so izzvale vstajo ruskih delavcev in kmetov v letu 1917. Mnoge osnovne črte oktobrske revolucije od samega začetka niso imele zgolj lokalnega, nacionalno-posebnega, ruskega pomena, marveč so imele mednarodni pomen. In ne le v tem splošnem smislu, da je oktobrska revolucija pomenila začetek svetovne socialistične revolucije, mogočno vzpodbudo izkoriščanim in zatiranim vsega sveta, marveč vprav v smislu zgodovinske ponovljivosti nekaterih njenih osnovnih in drugovrstnih črt.

Najbližje potrdilo tega dejstva nam bo vsekakor naš domači primer, razvoj socialistične revolucije v Jugoslaviji, ki je imel navzlic zgodovinskim razlikam in posebnostim hkrati mnogo dotikališč z oktobrsko revolucijo, z njeno osnovno družbeno problematiko in z njenimi neposrednimi nalogami.

V dobi, ko se je socialistična revolucija v Jugoslaviji pripravljala, si je proletariat v naših deželah po leninskih napotilih skoval svoje naj-

močnejše politično orožje, ki ga ni moči pogrešati v revolucionarnem boju za oblast delovnega ljudstva, svojo zavestno in organizirano avantgardo, Komunistično partijo Jugoslavije.

V dobi prevzemanja, utrjevanja in progresivnega razvijanja ljudske oblasti so nam bile in so nam dragoceno napolnilo genialne Leninove misli o državi in o revoluciji, o takojšnji in dosledni likvidaciji vseh ostankov fevdalizma na kmetih, o glavnih poteh socialistične graditve v sorazmerno zaostali deželi, o socialistični industrializaciji kot temelju sleherne moderne družbene preobrazbe in graditve novih odnosov med ljudmi, o neogibnem pretvarjanju »upravljanja v imenu ljudstva« v neposredno upravljanje delovnega ljudstva samega.

Med najpomembnejša izročila leninske teorije in prakse, ki so nam odločilno pomagala in nam še pomagajo v graditvi nove Jugoslavije, sodi nedvomno Leninovo pojmovanje, obravnavanje in reševanje nacionalnega vprašanja. Veliko načelo o pravici narodov do samoodločbe, vključno pravico do odcepitve, o socialistični mnogonacionalni državi kot skupnosti enakopravnih in svobodnih narodov je bilo osnovno vodilo v oblikovanju naše jugoslovanske socialistične federacije. Kot še vedno sodoben primer nam mora služiti Leninova vztrajna borba proti slehernim recidivam velikodržavnega unitarizma — tokrat z birokratsko socialno osnovo —, proti slehernemu zanikanju nacionalnih individualnosti v mnogonacionalni socialistični državni tvorbi, kakor tudi proti vsem ostankom malenkostnega partikularizma, nacionalizma in šovinizma, proti nacionalni nestrpnosti in ožini vseh vrst in barv, skratka, proti vsemu, kar rahlja bratsko skupnost osvobojenih narodov in jih ovira v njihovi ekonomski, politični in kulturni rasti.

Predvsem pa nam oktobrska revolucija potrjuje resnico, ki so jo teoretično in praktično branili največji revolucionarji v zgodovini: vsak boj za temeljito progresivno preobrazbo družbenih odnosov terja od svojih nosilcev in zlasti od svojih vodilnih sil pogumno zgodovinsko iniciativo, ki je ne ovirajo nobeni predsodki, preživeli obrazci in dogme, in pa maksimalno gibčnost, ki se ne ustavi pred ničemer, kar je v konkretni zgodovinski situaciji novega in še ne preizkušenega.

Oktobrska revolucija je s svojimi daljnosežnimi rezultati in posledicami sama ustvarila novo zgodovinsko situacijo, dokaj različno od tiste, v kateri je bila spočeta. Revolucionarna iniciativa boljševiške partije in delovnih množic Rusije je posegla globoko v družbene odnose dežele, iz katere je bila izšla, a prav tako tudi v mednarodne odnose, v svetovno razmerje družbenih sil. Praktična graditev socializma v eni sami in sorazmerno zaostali deželi je navrgla vrsto novih problemov, s katerimi

se dotlej še nihče ni neposredno spoprijel, usmerjala človeško misel k odkrivanju novih razvojnih zakonitosti in protislovnih teženj, ki so značilne za prehodno dobo od kapitalizma k socializmu in komunizmu. Progresivne socialistične sile so naletele na nove zapreke in nove zadrževalne, konservativne činitelje, s katerimi se je treba odločno spopasti, da bi se sprostil ustvarjalni polet množic.

Med obema velikima vojnama ni bilo v svetovnem dogajanju nobene pomembnega mednarodnega in notranjepolitičnega problema, ki ga ljudje, prijatelji ali sovražniki, ne bi reševali z vidika obstoja in razvoja prve socialistične države na svetu, ki zavzema eno šestino zemeljske oble. Njene progresivne pridobitve so bile zmerom v prid razvoju mednarodnega socializma in njegovega glavnega nosilca, delavskega gibanja. Vsak njen zgrešeni korak in vsak neuspeh progresivnih socialističnih teženj v njenem notranjepolitičnem življenju je bil v prid mednarodni reakciji in njenim poizkusom, da bi okrepila svoj omajani položaj.

Oktobrska revolucija je odprla dobo obče krize kapitalizma.

Vse, kar so po oktobrski revoluciji počenjali zavestni sovražniki občečloveškega napredka, vključno pošastne zločine fašizma, je bilo podobno početju človeka, ki je zašel v globoko močvirje, opleta z rokami in z nogami, da bi se rešil, dejansko pa se pogreza vedno globlje in globlje.

O tem najzgovorneje priča druga svetovna vojna, v kateri je ljudstvo Sovjetske zveze sprejelo na svoja ramena glavno breme boja proti fašističnim agresorjem. Fašizem je v tej vojni doživel svoj veliki poraz, čeprav ni mogoče trditi, da bi bil v njej tudi dokončno uničen in s koreninami izruvan. Vsekakor pa je bil izid te vojne drugačen, kakor so pričakovali njeni inspiratorji. Nove milijonske množice so na tak ali drugačen način razklenile okvire kapitalizma in stopile na pot socialistične graditve. Revolucionarna socialistična iniciativa ljudstev Jugoslavije, Kitajske, Poljske, Vjetnama in drugih dežel Evrope in Azije je pomnožila število socialističnih držav in pospešila pretvarjanje socializma v svetovni sistem, ki skozi vse pore vdira v stari kapitalistični svet in mu bolj ali manj naglo izpreminja obličje. Narodnoosvobodilna gibanja Azije in Afrike so s svojimi zmagami v Indiji, Indoneziji, Burmi, Egiptu in v drugih deželah Bližnjega in Daljnega Vzhoda temeljito razmajala ves preživel sistem kolonializma in ga še nadalje rušijo, išoč svojih poti svobodnega razvoja, ki ustrezajo njihovim zgodovinskim posebnostim in izhodiščem ter obćim progresivnim težnjam našega časa.

Velika odkritja v prirodnih vedah, ki jih je nedavno kronal uspeh sovjetskih znanstvenikov z umetnim zemljinim satelitom, odpirajo člo-

veštvu neslutene perspektive v pogledu produktivnih sil njegovega dela, njihovega napredovanja na poti k ostvaritvi materialnih predpogojev za osvoboditev človeka kot človeka. Humanistični ideal socializma, svobodna človeška osebnost, prosta moreče vsakdanje nuje, ki se postavlja po robu uveljavljanju človekovih prometejskih moči in sposobnosti — ta ideal postaja s tem vse realnejša možnost. Izpremema te možnosti v resničnost je v rokah tistih nešteti ljudi umskega in ročnega dela, katerih naprednost in humanizem se dandanes najkonkretnije razodevata v odporu in aktivnem boju proti uporabljanju epohalnih znanstvenih odkritij našega časa kot najstrašnejših sredstev za iztrebljenje človeškega rodu in za uničenje vseh plodov njegovega ustvarjalnega dela.

Druga svetovna vojna in razdobje po njej sta ustvarila povsem novo zgodovinsko situacijo, ki je ni moči meriti z merili izpred prve svetovne vojne in oktobrske revolucije, pa tudi ne z merili, ki so bolj ali manj ustrezala razdobju med obema vojnama.

Sovjetska zveza je in bo ostala dežela velike zgodovinske iniciative, prva dežela socialistične revolucije in graditve, in kot taka nosi ogromno odgovornost pred človeštvom. Toda Sovjetska zveza danes ni več edina dežela socializma, obdana z obročem kapitalističnih držav. Poleg nje in okrog nje je danes vrsta drugih dežel, katerih delovni ljudje gradijo socializem, izhajajoč iz posebnih predpogojev, ki jih je ustvaril njihov zgodovinski razvoj in ki jim narekujejo najustreznejše in najsmotrnejše prijeme v boju za doseg njihovega družbenega cilja. Prav zato ni naključje, če je bil problem odnosov med socialističnimi deželami takoj po vojni v vsej ostrini postavljen v ospredje in postal eden izmed najaktualnejših problemov sodobnega sveta, ki v interesu svetovnega socializma terja svojo progresivno rešitev. Nadaljnji razvoj svetovnega socializma je v veliki meri odvisen od tega, kakšen zgled bodo svetu dale socialistične dežele s svojimi medsebojnimi odnosi, kako učinkovito bodo lahko svoje zadevno dejanje postavile nasproti reakcionarni teoriji in praksi nenakopravnosti narodov in nacionalnega zatiranja, skratka, koliko bodo v svojih medsebojnih odnosih uveljavile socialistični demokratizem in resnični proletarski internacionalizem.

V to smer morajo iti vsi naši naperi, naperi vseh zavestnih graditeljev socializma v teh deželah.

Izkušnje druge svetovne vojne, njen izid in nova razmerja sil, ki jih je ustvarilo vse povojno dogajanje s svojimi mednarodnimi odnosi in z notranjim ekonomskim, političnim in kulturnim razvojem posameznih dežel, z epohalnimi odkritji v jedrski fiziki in z njihovim nenehnim razvijanjem in izpopolnjevanjem — vse to je navrglo vrsto velikih pro-

blemov, katerih reševanje takisto ne dopušča primenjave preživelih obrazcev in meril, marveč terja zase ustvarjalne napore naprednih družboslovcev in politikov. Iz takih ustvarjalnih naporov se že poraja spoznanje, da z uničujočimi svetovnimi vojnami ni moči rešiti nobe-nega velikega vprašanja sedanosti. Spričo nevarnosti, ki jo danes vsaka vojna predstavlja za elementarno existenco človeških bitij na tem našem planetu, se človeštvu kot edino ustrezen način reševanja medna-rodnih vprašanj vedno bolj vsiljuje politika aktivne koeksistence, mir-nega sodelovanja in tekmovanja dežel z različnimi družbenimi sistemi ob spoštovanju suverenosti njihovih narodov in nevmešavanju v njihove notranje zadeve, ki naj jih urejajo prizadeta ljudstva sama. Politika aktivne koeksistence držav in narodov z različnimi družbenimi sistemi postaja dandanes vedno bolj temelj sleherne resnično napredne, humani-stične in socialistične vnanje politike.

Štirideset let je minilo od tistega zgodovinsko prelomnega dogodka, o katerem je naš veliki pesnik zapisal:

*»In tisto noč se po sredi razpočil je stari svet,
in iz jedra krvavega nov mu je skočil planet,
ves mlad.«*

Spomin na ta veliki dogodek pred štiridesetimi leti slavimo v zna-menju boja za krepitev delavskega gibanja in socialističnih sil po vsem svetu, za poglobljeno sodelovanje med temi silami, za plodno medsebojno izmenjavo pridobljenih izkušenj in ustvarjalnih pobud; v znamenju boja za konsolidacijo odnosov med socialističnimi državami po socialističnih načelih mednarodnega sožitja; v znamenju novih zmag človekovega duha, ki s svojimi rezultati vse bolj revolucionirajo materialne osnove druž-benih odnosov in tem odnosom ustvarjajo pogoje za njihovo korenito izpremembo, za zmago socializma.

Jugoslovanski komunisti in vsi zavestni graditelji socializma v Ju-goslaviji praznujemo veliko obletnico v ponosni zavesti, da smo v težkih okoliščinah druge svetovne vojne in povojnega razdobja vršili in vršimo svojo dolžnost do delovnega ljudstva vsega sveta in do socializma, pri-spevajoč po vseh svojih močeh k njegovi zmagi.

Naj bo štirideseta obletnica velike oktobrskе socialistične revolucije mejnik v oblikovanju novih odnosov med ljudmi, odnosov, za katere se borijo sile vsega socialističnega sveta, ki ni omejen z državnimi mejami, marveč združuje vse ljudi resnično človeških čustev in naprednih stremljenj!